

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2018 M. LIEPOS 25 D. NUTARIMO NR. 725
„DĖL MAKSIMALAUS DYDŽIO VIENKARTINĖS KOMPENSACIJOS, MOKAMOS UŽ
NAUDOJIMĄSI ĮSTATYMU AR SUTARTIMI TINKLŲ OPERATORIŲ NAUDAI NUSTATYTI
ŽEMĖS IR KITO NEKILNOJAMOJO DAIKTO SERVITUTU, NUSTATYMO METODIKOS
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO (TAP-21-369(3); TAIS NR. 20-16717(5))**

2021-09-14 Nr. NV-2203

Vilnius

Projekto rengėja: Energetikos ministerija.

Projekto tikslas: nustatyti asmenims mokamos vienkartinės kompensacijos dydžius už naudojimąsi tinklų operatorių naudai nustatytus žemės servitutus, nepriklausomai nuo to, ar jie yra nustatyti įstatymu, ar sutartimi, įgyvendinat Konstitucinio Teismo nutarimą.

Dabartinė situacija:

Metodikoje nustatytas teisinis reguliavimas asmenims, kurių žemės sklype perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių (toliau – tinklų operatoriai) naudai žemės servitutas nustatytas įstatymu, kompensuojama 10 proc. žemės sklypo dalies, kuriai taikomi apribojimai, rinkos vertės, nenumatyta mokėti už iškertamą mišką. Asmenims, kurių žemės sklype servitutas tinklų operatorių naudai nustatomas sutartimi, mokama vienkartinė kompensacija, siekianti 50 proc. žemės sklypo dalies rinkos vertės, kai žemės sklypo iš dalies negalima naudoti pagal pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, arba 100 proc. žemės sklypo dalies rinkos vertės, kai žemės sklypo iš viso negalima naudoti pagal paskirtį, taip pat gali būti mokama kompensacija už iškertamą mišką, sunaikinamus sodinius ir pasėlius.

2020 m. liepos 8 d. Konstitucinis Teismas nutarimu Nr. KT117-N9/2020 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos Maksimalaus dydžio vienkartinės kompensacijos, mokamos už naudojimąsi įstatymu ar sutartimi tinklų operatorių naudai nustatyto žemės ir kitų nekilnojamųjų daiktų servitutu, nustatymo metodikos nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymui“ pripažino, kad:

- Metodikos 16 punktas tiek, kiek pagal jį maksimali vienkartinė kompensacija už naudojimąsi įstatymu perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių naudai nustatyto žemės ar servitutu apskaičiuojama ir mokama asmenims, kurie iki 2004 m. liepos 10 d. nuosavybės teises į žemę įgijo prieš tai, kai joje buvo nutiesti elektros energijos perdavimo, skirstomieji tinklai ir (arba) buvo pastatyti kiti elektros energetikos objektai ir įrenginiai, prieštaravo Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23, 29 straipsniams.
- Metodikos 32 punktas tiek, kiek pagal jį maksimali vienkartinė kompensacija už naudojimąsi įstatymu perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių naudai nustatyto kito nekilnojamojo daikto servitutu apskaičiuojama ir mokama asmenims, kurie iki 2004 m. liepos 10 d. nuosavybės teises į nekilnojamąjį daiktą įgijo prieš tai, kai jame buvo pastatyti elektros energetikos objektai ir (ar) įrenginiai, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23, 29 straipsniams.
- Maksimalaus dydžio vienkartinės kompensacijos, mokamos už naudojimąsi įstatymu ar sutartimi tinklų operatorių naudai nustatyto žemės ir kitų nekilnojamųjų daiktų servitutu, nustatymo metodika tiek, kiek joje nebuvo nustatyta vienkartinių kompensacijų už naudojimąsi įstatymu perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių naudai nustatytais žemės servitutais, mokamų nuostoliams, patirtiems dėl sunaikintų sodinių, pasėlių, iškirto miško, atlyginti, apskaičiavimo ir mokėjimo tvarka, prieštaravo Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 16, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 70, 71, 72, 74, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 39¹ straipsniu įstatymo 29 straipsnio 4 daliai.

Projekto esmė: siūloma:

- naujai reglamentuoti dėl vienkartinės kompensacijos dalies, mokamos už sunaikintus pasėlius, sunaikintus sodinius, už iškirstą mišką bei vienkartinės kompensacijos dalies, mokamos už nuostolius, patirtus dėl prarastos galimybės naudoti žemės sklypą ar jo dalį pagal pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) naudojimo būdą apskaičiavimo.
- naujai reglamentuoti vienkartinės kompensacijos už įstatymu nustatytą žemės servitutą apskaičiavimą.
- keisti vienkartinės kompensacijos už kito nekilnojamojo daikto servitutą, nustatytą įstatymu, apskaičiavimo tvarka. Papildyti nuostatomis dėl koeficientų dydžių ir jų taikymo.
- papildyti nuostatomis dėl vienkartinės kompensacijos už įstatymu nustatytą servitutą teisės gavimo asmenų teisių ir pareigų perėmėjams.
- atlikti kitus patikslinimus atsižvelgiant į jų taikymo praktiką.

Derinimas:

- Nutarimo projektas patikslintas pagal 2021 m. rugpjūčio 3 d. NŽT raštu papildomai pateiktas pastabas ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2021 m. liepos 15 d. išvadoje Nr. NV-1666 pateiktas pastabas. Pateiktos pastabos, į kurias nebuvo atsižvelgta, įvertintos pridedamoje derinimo pažymoje.
 - Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė tretinėje išvadoje pastabų ir pasiūlymų neturi.
- Atitikimas Vyriausybės programos nuostatomis** – Projektai Vyriausybės programos nuostatų tiesiogiai neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada – siūlome Projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje, prieš tai aptarus Tarpinstituciniame pasitarime.

Ekonomikos politikos grupės patarėja

Ieva Bardauskienė

Ieva Bardauskienė, tel. +37070663887, el. p. ieva.bardauskiene@lr.lt